

Ralf Männil

24. X 1924 — 27. IX 1990

Silmapaistev Eesti geoloog-paleontoloog Ralf Männil sündis Tallinnas, kus lõpetas 1943. aastal Gustav Adolfi Gümnaasiumi. Sealse õpilasingis sai alguse ta huvi geoloogia vastu ning valmis ka esimene teaduslik publikatsioon, mis avaldati almanahhis «Loodusesõber» 1940. aastal. Tema viimased kirjutised ilmusid ekskursioonijuhis «Field Meeting, Estonia 1990» veidi enne lahkumist raske haiguse tõttu. Nende kahe daatumi vahele jäi 50 aastat ideerohket uurijatööd. Aastatel 1946—1950 õppis R. Männil geoloogiat Tartu Ülikoolis, kuid diplomi sai 1955. aastal Irkutski Riiklikus Ülikoolis. Aastail 1950—1956 töötas ta geoloogina Uuralis ja Siberis. Naasnud 1956. aastal Eestisse, asus ta tööle Eesti Teaduste Akadeemia Geoloogia Instituudis, käis läbi tee tehnikust sektorijuhatajani. Viimati nimetatud ametikohal (sh. tema loodud mikropaleontoloogia sektori eesotsas) oli 1966—1976, viimastel aastatel töötas peateadurina.

Ralf Männil oli andekas, laiade huvide ja silmaringiga ning väga suure töövõimega teadlane. Aspirantuuri lõpetas ta kahe aastaga, kaitses 1959. aastal väitekirja temale täiesti uuel teemal — sammalloomadest. Doktoritöö «Balti basseini areng ordoviitsiumis» kaitses ta 1965

Moskvas Geoloogia Instituudi nõukogus. Järgmisel aastal ilmus see töö iseseisva raamatuna, mis kuulub kindlalt Eesti geoloogilise klassika hulka kui suundarajav basseingeoloogiline regionaaluurimus.

Oluline on R. Männili panus ordoviitsiumi stratigraafiasse: temalt on ilmunud mitmete lademet detailkäsitlusi, korrelatsioone, stratigraafilise skeemi põhjendusi ja muud. Hilisemal perioodil on eriline koht kitinozoade stratigraafilist tähtsust põhjendavatel töödel. Need panid aluse selle problemaatilise mikrofossiilide rühma laialdasele kasutamisele detailstratigraafias. Kahjuks jäi siin palju tulemusi avaldamata. Märkimisväärsed on R. Männili saavutused ka trilobiitide, okasnahksete, graptoliitide ja vetikate uurimisel. Viimasel aastakümnel osales ta aktiivselt Eesti põlevkivide fundamentaaluuringutes, avaldades artikleid põlevkivikihindi mikrostratigraafia ja tekkingimuste kohta.

Ralf Männil oli paljude teaduslike seltside ja komisjonide liige. Kõige tähelepanuväärsem oli tema tegevus Üleliidulise Paleontoloogia Seltsi Eesti osakonna esimehena ja Rahvusvahelise Stratigraafia Komisjoni ordoviitsiumi alamkomisjoni aseesimehena.

Teadlasena oli Ralf Männil erakordselt nõudlik ja kompromissitu, mõjustades sellisena oluliselt oma kolleegide töössesuhetumist ja tõekspidamisi. Oma õpilasi ja kolleege ei lasknud ta minna kergema vastupanu teed. See aeglustas mõnegi uurimuse lõpetamist ja pingestas suhteid, tagas aga tulemuste usaldusväärsuse. Olemuselt oli R. Männil eelkõige iseuurija, kes pidas tähtsaimaks omaenese vaevaga saadud andmeid. Samal ajal genereeris ja jagas ta ohtrasti uusi ideid, jättes sageli nende teostamise teiste hoolde. Tal on hinnatavaid teeneid Eestimaa aluspõhjauurijate sõjajärgse, omäolise koolkonna kujundamisel.

Dimitri KALJO, Heldur NESTOR,
Väino PUURA

24 X 1924 — 27 IX 1990

После продолжительной тяжелой болезни скончался доктор геолого-минералогических наук, главный научный сотрудник Института геологии Академии наук Эстонии Р. М. Мянниль.

Р. М. Мянниль родился в Таллине, окончил там же в 1943 г. гимназию Густава Адольфа. Учился с 1946 по 1950 гг. на геологическом отделении Тартуского университета, но диплом о высшем образовании получил в Иркутском госуниверситете в 1955 г. С 1956 г. до самой смерти он работал в Институте геологии АН Эстонии. Кандидатскую диссертацию по мшанкам ордовика Эстонии он защитил в 1959 г., докторскую — по истории развития Балтийского бассейна в ордовике — в 1965 г.

Научная деятельность Р. М. Мянниля была очень разносторонней. Общеизвестны его заслуги в разработке стратиграфических схем ордовикской системы для Эстонии, Прибалтики и всей Восточно-Европейской платформы. Но он был и выдающимся палеонтологом, знатком многих групп ископаемых организмов, а также основателем системного, бассей-

нового подхода в региональной геологии. Из его более чем ста научных трудов наиболее известной стала вышедшая в 1966 г. монография «История развития Балтийского бассейна в ордовике». Палеонтологические результаты своих основополагающих исследований по ордовикским мшанкам, хитинозоям и сколекодонтам ему, к сожалению, не удалось опубликовать. Он вел большую научно-организационную деятельность, на общественных началах исполнял обязанности заместителя председателя ордовикской подкомиссии Международной стратиграфической комиссии и председателя Эстонского отделения Всесоюзного палеонтологического общества. Своим неоспоримым научным авторитетом, требовательностью и бескомпромиссностью Р. М. Мянниль оказал большое влияние на формирование эстонской школы палеонтологов и стратиграфов послевоенного поколения.

*Димитрий КАЛЬО, Хелдур НЕСТОР,
Вайно ПУУРА*

Ralf Männil

Oct. 24, 1924 — Sep. 27, 1990

An outstanding Estonian geologist and paleontologist, Doctor of Sciences Ralf Männil was born in Tallinn where he also got his general education finishing the Gustav Adolf Grammar School in 1943. In the years 1946—1950 he studied geology at Tartu University, but graduated from Irkutsk University, Siberia in 1955. Since 1956 to his death Ralf Männil worked at the Institute of Geology of the Estonian Academy of Sciences. In 1959 he defended his Candidate's thesis on the Ordovician bryozoans of Estonia; in 1965 he acquired the degree of Doctor of Sciences based on his research on the evolution of the Baltic Ordovician basin.

Ralf Männil was a very versatile scientist. Well-known is his great contribution to the Ordovician stratigraphy of the Baltic region. He was also an outstanding paleontologist, having wide knowledge on many groups of fossils: trilobites, echinoderms, graptolites, calcareous algae, chitinozoans, scolecodonts,

etc. The most conspicuous among his almost a hundred scientific works is the monograph "Evolution of the Baltic Basin During the Ordovician" published in 1966, which introduced a basinal approach into regional geology. Unfortunately, many of his fundamental paleontological studies remained unpublished.

Among the scientific-organizational activities of Ralf Männil the most remarkable were the posts of Vice-Chairman of the Subcommission on Ordovician Stratigraphy, IUGS, and of Chairman of the Estonian Section of the All-Union Palaeontological Society. Being an exacting, uncompromising personality with high scientific prestige, he had great influence on the formation of the present Estonian school of paleontologists and stratigraphers.

*Dimitri KALJO, Heldur NESTOR
and Väino PUURA*